

„Edinost“
iz haja enkrat na dan, razen nedelj in
p. raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava se ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo pose-
bne številke po 6 stotink (3 nč.);
zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

se računajo po vrstah v petih letih, če
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spro-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

I tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Klevetnikom Slovanov.

II.

Ako so za italijanskega učenjaka polubar-
bari drži. prava, ki žive in delajo ob vratih
Italije, — potem seveda mora mož tako soditi
tudi ostali narod naš in druge Slovane, ka-
terih Italija niti videla ni nikoli! Ti ostali
morajo biti pravi divjaki, Azijati, Mongoli
in barbari, huji od onih, ki so prihajali v
starem in srednjem veku pustošit Evropo.

Ali zgodovina pripoveduje drugače.

Zgodovina pravi, da so ti «barbari» bili
poklicani od civiliziranih narodov, da so jim
reševali kulturo. Danes ne bi bilo nas na
obalah Adrijanskega morja, da je bilo grško
cesarstvo dovolj močno, da bi se bilo moglo
ohraniti od Avarov. Kje je bila tedaj
ta civilizirana Italija?! Bila je po-
žgana in poteptana od dijaških čet severa.
Kaj so današnji Italijani? Zmes raznovrst-
nih barbarov življev z ostanki latinskega
življa. Zgodovina nam nadalje pravi, da so
ti Slovani ob morju Adrijanskem, reševaje
Bizant, rešili kulturo in civilizaci-
jo! To je bilo prvokrat.

Drugičrat je bilo šest sto let pozneje, a
dokaz za to nam je ravno v tem našem so-
sedstvu. Kaj bi bilo od civilizirane Italije,
domovine gospoda d' Ancona in njemu slič-
nih, da čete Mongolov niso našle svojega
groba na Grobniskem polju in da so mogle
nadaljevati svojo pot?! Kdo jih je zaustavil na
vratih civilizovane dežele — morda-li fina
gospoda Benečani, ali pa «barbari» Slovan?!
In tako so ti barbari ohranili sveto kulturo
in napredek, ki je bil ves koncentriran po
deželi lepote v dobah Venecije, Pize, Fi-
rence, Genove in Rima. Tudi to je zahvala
za tolike usluge!

V tretjičrat bi bila Italija ostala na
dispozicijo Turkom. Učeni profesorji iz ugla-
jene dežele, ki nas znajo tako krvavo žaliti,
vedeli bodo morda tudi to, da o si bili
Turki v novem veku usvojili polovico Ev-
rope. Njihove čete so bile na Poljskem, v
sredu Rusije, pred Dunajem. V Budimu so za
156 let gospodovali turški paše. A Italija je
mogla mej tem mirno delati, razvijati se v
kulturi, napredovati v znanosti in umetnosti,
povzdigniti renesanco in očarovati svet s svo-
jimi umetniki, ker so na njenih vratih
prelivali kri ravno oni, ka-
tere danes zasramujejo s polu-
barbari!! Da Slovanka ni rodila herojev,
Italija ne bi imela genijev! Turki so bili
pred Dunajem, ali pred Zagreb se niso po-
kazali. — Hrvatski junaki so prelivali po-
toke krvi, da ohranijo sebe in svojo domo-
vino. Zato je to naravnost drzna brezobraz-
nost, ako nas narod, ki se ima le nam za-
hvaliti, da mu ni trebalo stati z mečem v
roki noč in dan, ako nas tak narod v zahvalo
za to, da smo mu branili prag, tako prostaško
žali na usta prvih svojih sinov! Na take iz-
raze mora prekipevati vsako slovansko srce in
se zaklinjati, da ne bo mirovalo, dokler te
fine latinske gospode ne nauči, ali z lepim
ali grdim, da nas bodo smatrali kakor sebi
jednake, ali pa — še za boljše.

Žalitev, ki nam jo je zalučal uče-
njak iz starodavnega mesta, s katerim se Ita-
lija ponaša, naj odmeva po vsem narodu našem!
Vsakdo naj jo čuje in si jo dobro zapomni
in naj se pod krvavo šibo njeno še bolj upre,
da izvojuje sebi ono, radi česar so nas začeli
toliko sovražiti. Ko so naši stari, pokorni ka-
kor svetniki, hrabri kakor levi, požrtvovalni
in samozatajevalni, prelivali kri in stražili na
vratih Italije kakor psi, tedaj so
nam njihovi pošiljali božje blagoslove in nas
imenovali: predzidje krščanstva!
Danes, ko je nevarnost minola, in ko ho-
čemo, da branimo svoje pravo, prekrstili so

nas v divjake, ki bi morali izginiti izpred
latinske kulture! Je-li to nehvaležnost ali
zloba, ali pa je ignoranca, s katero se od-
likujejo vsi Latini, Italijani pa nad vse, gledé
vsega, kar se tiče Slovanstva?!

Mi priznavamo, da se še nismo povspeli
na najvišjo stopinjo kulture, ali barbari nismo.
Naš narod je bil zaostal, ker je moral trpeti,
ko so drugi mirno spavali. Ali ta narod ni
divjak. Mi bi rekli celo, da je veliko večih
barbarov po nekkih gotovih pokrajinah —
Sardinije, Sicilije, Kalabrije in Abruzzov,
nego-li v katerem-koli kraju, kjer žive Slo-
vani. Ako je kultura rafinirala Bolonjo, Rim,
Milan, Firence, je pa v Pugli-i takih pre-
delov, ki se morejo prispodabljati jedino z
Afriko. Radi tega pa nikdo ne govori, da so
Italijani barbarski narod. Profesor d' Ancona
bi moral vedeti, da je v razvoju vse ban-
karske krize — od Tonlonga pa tja do Faville
— dokazano, da so ljudje, katere je Italija
smatrala za svoje prve rodoljube, kralji in
slapariji; dokazano je iz poročila sedmo-
rice, katero je sestavil Mordini, da je velik
del italijanskih državnih podkupljiv. Pa
vendar ne govorimo, da v Italiji sploh ni
poštenja, da je to torej — lopovski narod!
Profesor d' Ancona mora vedeti, da je v
Sardiniji županov, ki po ulicah pobirajo —
odpadke cigar; da je v južni Italiji ljudij,
ki jedo surovo ribje meso, da je v Siciliji ljudij,
ki spadajo v najnižje vrste človeške intelligen-
cije, da so slednjič v Neapelju camorra,
v Siciliji mafia, v Pugli-i mala vita.
In vendar se na slovanski strani noben uče-
njak svetovnega glasu ne oglašja, da bi očital
italijanskemu narodu, da se nahaja v barbar-
skem stanju.

Profesor d' Ancona bi moral vedeti, da
kultura italijanska ni italijanska, ampak
last vsega krščanskega sveta. Kaj
bi bilo iz Italije, da ni v Rimu — papeža?!
Vse krščanstvo je skozi tisočletja kupičilo
svoje obveznosti v Italijo, kakor deželo kr-
ščanske cerkve ter so se tekom vekov nabrali
milijarde in milijarde vrednosti, iz katerih se
je mogla povzdigniti tista umetnost, kateri se
divimo vsi. Tu je tudi našega denarja. Ne-
hvaležnost je torej to, ako se žali narod, ki
je v družbi z drugimi veliko pomagal, da Ita-
lija je to, kar je.

Hrvatje in Sloveni pa, katere tako kr-
vavo provocirajo, naj ne zgube potrpljenja in
hladnokrvnosti. Treba dokazati tem civilizira-
nim Italijanom, da smo veja velikega ple-
mena slovanskega, ki šteje 120 milijonov duš,
in da vemo, kako treba odgovarjati svoji
dolžnosti v kolu narodov na zemlji! Vsaki
Hrvat in Slovenec naj vsprejme zalučano ža-
ljenje kakor da je njemu osebno izrečeno in
odgovori naj nanjo — s podvojenim delom za
svoj napredek in energijo za obrambo svoje
individualnosti.

Boste videli, kako nas bodo spoštovali
potem!

Kongres slovanskih novi- narjev v Dubrovniku.

(Po »Obzorju«.)

(Dalje.)

Na velikonočni ponedeljek zvečer je du-
brovniška občina priredila sijajen banket svo-
jim slovanskim gostom na čast. Banket je
vspel krasno. Vrsto napitnic je otvoril župan
Čingrija, ki je nazdravil cesarju. Pred-
sednik kongresa, Chyliński, je prvi napil
mestu Dubrovniku. S solzami v očesih so
gledali Poljaki zidine mesta. Koliko čutstev
se je porajalo v njihovih prsih? Na pamet so
mu prišli spomini na prošlost poljsko in du-
brovniško. Vse se je zaletalo ob Dubrovnik,

ali se tudi odbijalo. Davni spomini so nas
ujedinili, a sad te zloge se ima videti v bo-
dočnosti. Delo za bodočnost oslonjeno na tra-
dicije, je cilj naš in vaš. Dubrovnik je naj-
bolje umel to nalogo. Govornik je povdarjal
važnost novinstva. Delo novinarjev v Slova-
nih prihaja iz srea, a zato ima tudi prav, ako
zahteva priznanje od srea.

Župan Čingrija se je zahvalil na
zdravici mestu Dubrovniku. Prosi novinarje,
naj bi se pogosto spominjali mesta dubrovni-
škega, ki, če tudi se ne povrne več na ono,
kar je bil nekdanj, vendar hoče stremiti po
onem, kar je mogoče ob današnjih razmerah.
S ponosom povdarja, kako je bil Dubrovnik
prvi, ki je stal v narodnem kolu, in kako si
je vsikdar reslo prizadeval, da bi nekaj ve-
ljal v Slovanstvu.

G. Milan Krešić, izvoljen stoloravna-
teljem, je nazdravil županu Čingriji, a po-
slednji se je zahvalil najpristrčneje, ker je
Krešić posegel v spominu rojstnega mu
mesta.

Dr. Tresić je nazdravil Čehom ter je
povdarjal njihovo junaško borbo. Mirno more
reči: Bratje Čehi, vi ste junaki! (Ploskanje)
Borba Čehov je borba Davida z Golijatom.
Narod češki je kakor pečina, ki stoji na
morju. Zdravice je izišla iz iskrenega srea.

Dr. Ostaszewski-Baranski je
navdušeno napil Pragi ter je bila takoj od-
poslana brzobjavka županu mesta praškega,
dru. Srbu.

Urednik Anyž je vsprejel pozdrav Če-
hom kakor iskren in srčen pozdrav. Povdar-
jal je, kaka nevarnost preti Slovanstvu od
germanstva. Treba, da se zložimo v onem, kar
nas spaja, in ne pravdamo o onem, kar nas
deli (Ploskanje). Ko se je že omenila Praga,
naj se spominjajo gospoda, da sokolstvo pri-
rejuje kongres, na kateri treba da pridejo
tudi drugi Slovani. Tam hočejo Čehi poka-
zati, kako delajo; pa želijo, da bi čuli sodbo
drugih Slovanov o svojem delu. Vsi treba da
se spominimo, kako smo vsaki posamični nič,
a kako vsi pomenjamo moč, katero nobena
stvar ne more nadvladati. (Ploskanje). Ko-
nečno je opominjal govornik, kako ne smemo
nikdar pozabiti, da je v ljudstvu moč slovan-
skih narodov.

Posl. Biankini je v lepem govoru
napil bratom Poljakom. Slovani imajo naj-
strašnejšo zgodovino. Trije slovanski narodi:
češki, poljski in hrvatski, so pali pod udarci
usode. No, govornik veruje v vstajenje Slo-
vanstva, kakor veruje v Boga in v Vstajenje.
(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 20. aprila 1901.

O izjavi Frana Ferdinanda d'Este
proti gibanju «proč od Rima». Kakor
znano, so tudi Mladočehi glasovali proti pred-
logu posl. Malika, da bi se o odgovoru mi-
nistrskega predsednika dra. Körberja otvo-
rila debata. «Politik» poroča, da so Čehi
ukrenili tako še le potem, ko je njih parla-
mentarna komisija imela temeljito posvetova-
nje z ministrom drom. Rezekom. Čehi so
sklenili za slučaj, da pride od debate, da po-
dajo izjavo, v kateri bo njih stališče ozna-
čeno v tej smeri, da je sklep nadvojvode
smatrati kakor čisto privaten čin, o katerem
parlamentu ne pristoji kritika in za katerega
ne more odgovarjati vlada.

No, resnica je, da že dolgo ni kak do-
godek provzročil takega vzgledovanja, kakor
besede Frana Ferdinanda, izgovorjene do de-
putacije katoliškega Schulvereina. Efekt je
seveda sila različen kakoršno je že politično
stališče dotičnih krogov. Jedni se jih vesele,
drugi — majojo z glavami. Razmotrivanja se
gibljejo v dvojni meri; v prvo: da-li so te

besede dopustne po ustavi, v drugo: da-li so
bile oportune? Je takih, ki oporekajo jed-
nemu in drugemu, je takih, ki potrjujejo
prvemu in drugemu in je takih, ki pritrjujejo
prvemu, a ne pritrjujejo drugemu. Mi menimo,
da se o stališču liberalcev da diskutirati, ali
iz taktičkih ozirov — in ti morajo biti vendar
ravno nam Slovanom, ozirom na težavno po-
loženje naše, jako merodavni — sodimo,
da so se Čehi ozirom na ta dogodek posta-
vili na najprimerneje stališče.

V bengalični luči pa se nam tudi o tej
priliki — kakor vsikdar — kaže uprav-
gnusna tartiferija nemških liberalcev. O tem
pa prihodnjije.

Proglašanje nove srbske ustave.

Proglašanje nove srbske ustave se je vršilo
včeraj ob 11. uri zjutraj ob velikem sijaju v
veliki dvorani kraljevske palače v Belem-
gradu. V dvorani je bilo zbranih kakih 800
oseb, zastopnikov vseh različnih strank in
frakcij v jedni manji stranski dvorani so bili
zbrani ministri, državni svetniki, novoimeno-
vani senatorji, višje duhovništvo in generali.
Točno ob 11. uri je stopila v dvorano kra-
ljevska dvojica s sijajnim spremstvom ob
sviranju narodne himne. Vsi navzoči so se
odzvali z gromovitimi živio-klici.

Ceremonija je pričela s pobožnostjo, pri
kateri so odpeli nekatere svete pesmi. Po
dovršeni pobožnosti je imel kralj Aleksander
nagovor na narod v katerem je pozdravil
istega in izrazil svoje menenje, da je primerno,
da danes podeli ustavo, objubljeno v pro-
klameiji od l. 1894.

Ob kraljevem nagovoru je ministerski
predsednik Vučić prečital sledečo proklama-
cijo na srbski narod:

V svoji proklameaciji dne 9. maja 1894.
sem dal svojemu narodu svojo kraljevsko ob-
ljubo, da mu dovolim, kakor hitro se razmere
v deželi zboljšajo, novo ustavo na podlagi
izkušnje, nabranih med tem časom. V pro-
klameaciji, v kateri sem svojemu narodu na-
znanil svojo poroko, sem omenil, da, ker sem
našel v tem svojo srečo, mi je sedaj možno
posvetiti se popolnoma blagostanju svojega
naroda. Kakor vedno, umel me je srbski nar-
od popolnoma in mi ohranil ono tradicijon-
alno naklonjenost, katero je vselej, tudi ob
najbolj svečanih prilikah, izkazoval meni in
mojim prednikom.

Tako je srbski narod podal nov dokaz
politične zrelosti in priznavanja pravih po-
treb dežele. Proklameacija komentira nadalje
točke nove ustave ter zaključuje s pozivom
na vse Srbe, naj vsi složno delujejo za hitro
rešitev organizatorskega problema.

Ustava od leta 1889. je zagotovila za-
konodajni pravico kontrole nad eksekutivo, čije
delovanje popolnoma onemogočila.

Z ustavo od l. 1896. se je pa ekseku-
tivi dala tako velika premoč, da je bilo nar-
odnemu zastopu popolnoma onemogočeno iz-
vrševanje svoje avtoritete.

Sedaj pa mi je mogoče naznaniti, da nova
ustava, napravljena po najboljših namenih,
zagotavlja normalno razmerje med legislativo
in eksekutivo in je radi tega porok stalnim
ustavnim odnošajem, in ki civilizatorično slo-
bodo spoštuje z vso zakonito strogostjo. Pro-
glašuje danes to ustavo, katero dovoljujem
svojemu narodu objubljam, istočasno, da jo, ko
se snide narodna skupščina, potrdim s slovesno
prisego, odločno pripravljen, da bom prekosil
vsacega družega v spoštovanju njenih določb
in da jo bom branil z vso kraljevsko močjo.
Po vsem tem se je v meni pojavilo prepri-
čanje, da držim svojo obljubo in, da uresni-
čim upanje mojega naroda s tem, da dam
Srbiji, v soglasju z uglednimi politiki, no-
tranjo politično ustavo. Kralj je nadalje za-
trjeval, da svojo skrb obračal v to, da
se bodo gospodarsko politični interesi dežele,

popveševali, da se konsolidirajo finance, da se reorganizira vojska ter da se zadosti prosvetni nalogi naroda.

Na to so trije ministri, nadomestjuje se mejsobno, prečitali besedilo nove ustave, na kar jo je kralj podpisal. K zaključku obrnil se je zopet do naroda s kratkim nagovorom, v katerem je ponovil obljubo, da bo zvesto upošteval ustavo, in je izrazil nado, da jo bo tudi narod upošteval.

Po dovršeni slavnosti je kraljevska dvojica burno pozdravljena odšla iz dvorane.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.) Ministerski predsednik dr. Körber je pojašnjeval okupacijo settlementa (kosič zemlje) na Kitajskem, kar da je bilo neobhodno potrebno, ako se je hotel v Tienčinu ustanoviti avstrijski konzulat. Zbornica je na to razpravljala o pristojbinski noveli in je sklenila preiti v specialno debato. Prihodnja seja v torek.

Tržaške vesti.

Kdo »komandira« v Trstu? No, kaj se vam zdi, kedo »komandira« v Trstu? Mari mislite morda, da brigadir baron Konrad? Morda nj. ekscelence grof Gočss, morda župan Sandrinelli? »Avanti« pravi: židovsko-laska komora, v i p a Berolin in Rim, večasih laški iredentariji. Ali ne razbivajte si preveč glave, saj izveste vse iz sledečega:

Prijatelja sta šla v naš slovenski Sv. Ivan pri Trstu. Sv. Ivan nazivljemo: »najtrdnjše narodno trdnjavo v tržaški okolici«. Njima nasproti je prišla blizo tridesetletna Lahinja iz Italije, kateri se je poznalo po obleki, po izgovorjanju in po obrazu, da je iz Italije. Bila je nekoliko »orajhana«. »In vino veritas«, pravili so stari Latincei; v vinu je resnica, pravimo mi. Ze od daleč sta jo slišala, da nekaj kriči. Ko sta prišla bliže, slišala sta na naših slovenskih tleh iz njenih romanskih ust sledeči odmev italijanske dvetisočletne prosvete:

»Porehi di seiavi, voi altri vole komandar qua: **ma qua semo noi, ke komandemo;** ande fora, maledeti, porehi di seiavi!« (Svinjski sužnji, vi hočete ukazovati tu? Ali **tu smo mi, ki ukazujemo;** pojdite ven, prokleti svinjski sužnji!)

Ste-li slišali torej, kedo »komandira« v Trstu? In menda ni lagala. Jaz bi menil, da je govorila resnico, saj se vse naše tržaške stvari sučejo tako, kakor hočejo italijanski podaniki, podpirani od tržaških čifutov in onih mogočnih krogov, ki so v tesni zvezi s tržaškimi čifuti!

Da-li so jo Sv. Ivančanje kaj odškodovali za tako žaljenje na domačih tleh, to mi ni znano. Ali dozdeva se mi, da so jo pustili najbrže pri miru, ker drugače bi bilo čitati v laških listih o »surovih napadih divjih kmetov na mirne meščane« in kar bi bilo še hujše »na nežni romanski spol« — a v laških listih ni bilo ni sledi o tem. Ker tudi v italijanski zbornici državnih poslancev italijanskih ni bilo nikake interpelacije o »slovenskih barbarih« v »regione Giulia«, prepričan sem, da si Sv. Ivančanje najbrže niso hoteli nad hčerko »avite colture« — umazati rok!

Ako je komu kaj ležeče na vsem tem, poizvé prav lahko pri Sv. Ivanu. Stvar se je vršila tam blizo, kjer »Lega Nazionale« z delavei iz Italije zida laško šolo za naše slevenske otroke, da jih s pomočjo šole privede v zgorej opisano laško prosveto.

Opozoriti moram, da te hčerke laške dvetisočletne prosvete ni nihče izzival, najmanj pa z zgorej omenjena prijatelja, od katerih je eden duhovnik, drugi pa e. kr. uradnik; ker šla sta mirno svojo pot, pogovarjaje se na slovenskem jeziku. Najbrže jo je slovenska govornica tako razkačila, da je tudi nad njima kričala: »Porehi di seiavi, porehi di preti, ande fora, ande in malora!« Ta dva gospoda sta se ogledovala, ali ne bi bil kje kak stražar, da bi mu jo izročila, ko je vendar znano, da pri sv. Ivanu prihaja na vsakih 10 volilev po en stražar — takrat, ko slovenski volileci gredo v volilni boj za pravice, zajamčene jim po zakonu, in da jih ne primanjkuje po okolici tudi takrat, ko čifutsko časopisje zaganja krik, da so okoličani požigalei gozdov! In imajo v takih slučajih celo časa dovolj, da je to časopisje informirano o vsakem koraku tega ali onega detektiva po okolici, kakor je bilo čitati o policijskem agentu H—! A ker ni bilo nobenega redarja blizu, šla sta naša prijatelja svojo pot dalje. Da-li so jo pograbil kasneje, tega ne vem.

Iz tega slučaja izvejo čitatelji marsikaj: kedo izziva? kako se vede naše ljudstvo nasproti žaljivcem? kako spoštujejo laški podaniki našo gostoljubnost in kar je največ: da nam na naših slovenskih tleh, v naši domači hiši zapovedujejo italijanski podaniki, in kar je še najhujše: tudi laške babe!

Kako delajo! Na tukajšnjem glavnem carinarskem uradu se je pripetil te dni tipičen slučaj. Neki, na škodo naših uradnikov z Dunaja importirani zagriženi Nemeec, čegar ime pa zveni jako po — češko, ki pa vendar ne pozna nobenega deželnega jezika, in ki je, kakor smo izvedeli iz dobrega vira, primo loco predložen za mesto višega kontrolorja — ta uradnik je torej ponujal med uradniki kupone za zidanje »nemske hiše« (Deutsches Haus)! Njegova predznost je šla tako daleč, da je tudi Slovanom ponujal take kupone: tako imenovane Bausteine. No, kaj bi rekel gospod dvorni svetnik Zimmermann, ako bi se kak slovenski uradnik drznil agitirati med Nemei in Lahii na korist slovanskega »narodnega doma«?! Čudno, čudno, da imajo ravno Nemei to prednost, da smejo očitno delati, kar jim je drago, dočim bi se slovenskim uradnikom hotelo zabranjevati celo vsaki familijarni sestanek! Gori omenjeni gospod službuje tu že deset let in se ni hotel priučiti ni slovensčini ni italijansčini; da, še več: izrazil se je že ostentativno, da se ne bo nikdar učil laščine ali slovensčine! Poglejte ga nadutega človeka, ki postane predstojnik oddelka, v katerem je tudi slovenskih in italijanskih uradnikov, v katerem službujejo tudi finančni stražniki raznih narodnosti in težaki, ki so po večini Slovenci!

Ne ne, gospod dvorni svetnik, tako ne pojde naprej; časi so minoli, ko so neusmiljeno padali udarci po nas, a mi smo mirno držali hrbet. Da, ti časi so minoli. Pomislite, gospod dvorni svetnik, le to, da g. baron Plenker ni zagrabil poti za seboj! Nadejamo se, da ste nas umeli!

Kaj pa to? Z ozirom na to notico iz Begunj pri Cirknici, priobčeno te dni v našem listu, opaža »Slovenski narod«: »Smo res radovedni, kako jedro tiči v tem misterioznem namigavanju«. K temu moramo povdariti, da tudi mi ne vemo ničesar konkretnega, ampak da smo le sporočili, kakor nam je bilo sporočeno od znane osebe.

Razprava proti g. Andreju Gabrščeku. — Povod tej kazenski pravdi je znan naši javnosti. Le glavne stvari naj osvežimo tu v spominu čitateljev. »Gorica« je bila dne 3. aprila 1900. priobčila nastopno:

»Gabršček kot denarničar »Goriške ljudske posojilnice«. Pred kratkim česom je Gabršček v svojem listu samega sebe hvalil kot zanesljivega denarničarja pri posojilnici. K tem njegovim opazkam naj dodamo še mi svoje. Ko je bil Gab. l. 1896. denarničar v posojilnici, bil je takrat v denarnice veden nered. Manjkalo je večasi več, večasi manj, kakor lje naneslo. Gab. je trdil, da je bil takratni uradnik F... vsega tega kriv, a F... se je vedno izgovarjal na Gab. Vprašanje je, kdo je bil večji krivec? Priprost človek bi mislil, da tisti, kdor ima ključec od blagajnice, ne pa tisti, ki blagajnico le vidi od zunaj. Pri obnem zboru spomladi l. 1897. so dobili takrat ravnatelj posebne nagrade. Tudi Gab. naj bi dobil 125. gld. Prav tako velik pa je bil takrat deficit, drugo se je že poprej pokrilo. Gab. ni dobil od 125 gld. niti krajcarja, še videl jih ni, kar ga je spravilo v veliko nevoljo. Denar je ostal v blagajnici; le v štraci se je v Gab. navzočnosti zapisalo: 1) Gab. potegnil nagrado... 2) Gab. poravnal deficit... Tudi iz ravnateljstva je moral takrat Gab. izstopiti, in namesto njega je prišel v odbor Miroslav Premrou. Da je vse to res, lahko potrdita vsak čas F... in dr. Tuma«.

Na to je Gabršček odgovoril v »Soči«, da on je čist v tem pogledu in daje marveč se svojim žepom odgovarjal za neke neredotečnega mladega uradnika, da-si ni bil obvezan v to. Pozval je torej dra. Gregorčiča, naj mu (Gabrščeku) poskrbi »Gorica« zadoščenje.

Ob enem pa se je Gabršček obrnil še posebej do dra. Gregorčiča s pismom nastopne vsebine.

»Gospod doktor! Puščaje izpred očíj strankarstvo, apelujem na Vašo vest, na Vašo duhovsko čast, ko pojdete jutri zopet pred oltar, da v svoji »Gorici« daste žaljenemu mojemu poštenju popolno zadoščenje. V posojilnici Vam je resnica na razpolago.

Nočem je obešati še več na veliki zvon, ker nočem še bolj onesrečiti uboge rodbine...

Zahtevam pa od Vaše vesti, da v tem slučaju storite svojo dolžnost. Ako tega ne storite, me pritirate v položaj, da pozabim na svojo rodbino in... si poiščem zadoščenje sam«.

To pismo je torej dalo dru. Gregorčiču povod, da je vložil proti Gabrščeku kazensko ovadbo radi nevarnega žuganja in izsiljevanja. Na prvi razpravi v Gorici je bil Gabršček spoznan nekrivim, kasacijsko sodišče na Dunaju pa je uničilo to razsodbo in je bilo za novo razpravo delegirano deželno sodišče v Trstu. Ta razprava se je vršila včeraj.

Sestavo sodnega dvora smo priobčili že sinoči.

Na vprašanje predsednikovo do obtoženece, kaj da ga je nagnilo, da je gori navedeno pismo pisal dru. Gregorčiču, je pojašnjeval obtoženece, da se je čutil prisiljenega v to vsled hudih napadov na njega osebno čast, kajti očitalo se mu je celo poverjenje na škodo posojilnice. Več nego naravno da je, da je bil razburjen. Ker pa je poznal dra. Gregorčiča kakor svojega prejšnjega prijatelja in kakor dušo stranke in lista »Gorice«, se je obrnil do njega, naj v listu da popraviti krivico. On ni mislil nič slabega in ni nikakor hotel strahiti dra. Gregorčiča. Se svojimi besedami je hotel le bolj efektno vpljivati na pravico-ljubje dra. Gregorčiča.

Priča dr. Gregorčič je pripovedoval, da so bile razmere jako napete. Gabršček da se je izrazil večkrat, da ga (Gregorčiča), ako ga dobi na Travniku, oklofuta; da se je torej, ko je dobil Gabrščekovo pismo, prestrašil in je resno mislil, da mu Gabršček res hoče prizadeti kako zlo na telesu in na časti. Sosebno da so ga na to navajale besede Gabrščekove, da »pozabi na svojo družino«.

Ko je zapisnik prečital nekatere številke »Gorice«, v katerih je bil Gabršček žaljen, je g. svetnik Crusiz vprašal obtoženece, zakaj da ni temu listu poslal popravek na podlagi zakona, s katerim bi bil pritisnil na zid obrekovalec?!

Gabršček je izjavil, da je bil odsoten, ko se ga je napadalo na njega čast — da je podal izjavo v »Soči« ter zahteval določnega odgovora od dra. Gregorčiča.

Priča dr. Gregorčič je izjavil, da on ni ne uradnik in ne lastnik »Gorice«, ampak da je le člen konsorcija. »Gorico« urejujejo v to postavljeni uradniki, a on, Gregorčič, sme pisati v list, ako se mu zljubi. Upliva na list pa nima več, nego vsaki drugi člen konsorcija. Na vprašanje predsednika, ima-li kako sovraštvo do Gabrščeka, je izjavil dr. Gregorčič: da on ne pozna sovraštva, ne prej ne slej! Na vprašanje, kak utis da je inkriminovana dopisnica napravila nanj, je izjavil dr. Gregorčič, da je bil gotov, da Gabršček hoče napasti njega (Gregorčiča) telo in čast. Gabršček da je navadno rad razburjen, trmast in da je že prej večkrat grozil s klofutami! Na opazko, da je v tem slučaju moral priča že prej nastopiti sodnim potom proti Gabrščeku, ako je le-ta grozil s klofutami, je izjavil priča, da ni storil tega, ker ni vedel, da je tako žaljenje kaznjivo in ker se za klofuto v dobi le 5 gld. globe!! Priča trdi, da to, kar je pisala »Gorica«, ni nič hudega!

Predsednik: Pustimo to. Po vašem menjenju ni nič hudega — po menjenju drugih pa je jako hudo!

Svetnik Crusiz je vprašal pričo, je-li on veroval v to, kar je pisala »Gorica«? Priča pravi, da on ni nikdar mislil, da je Gabršček kaj poveril, neredi pa da so le bili! Na vprašanje, da-li Gregorčič piše v »Gorico«, je izjavil le-ta, da samo interpelacije iz državnega zbora — nikdar pa ni pisal napadov na Gabrščeka.

Gabršček obzaluje ponovno, da je Gregorčič interpretiral inkriminovano dopisnico na način — o katerem on, obtoženece, niti sanjal ni, ko je pisal isto, ter izjavlja, da ni mislil na ničesar, kar bi bilo protizakonito.

Priča dr. Andrej Pavlica pravi, da mu je njemu Gabršček grozil, češ, da ga (pričo) oklofuta. Predsednik popravlja pričo, ker je na prvi razpravi rekla »napadel« in ne »oklofuta« — kar da je povsem različno. Priča ne ve določno, kako se je obtoženece izrazil!

Priča dr. Kos pravi, da mu je Gabršček o neki priliki grozil s klofuto. — Gabršček pa je povedal, da je z drom. Kosom imel res neki prepir, ker ga je ta napal na zelo nedelikatno način.

Dr. Tuma, poklican kakor priča, pojašnjuje neke prepire, ki so nastali vsled ustanovljenja nove »Centralne posojilnice«. On je delal na to, da bi se združila oba denarna zavoda — kar so pa klerikaleci se svojo napetostjo zadržali. O napadu Gabrščeka na dra. Pavlica pravi, da je bil to le povsem navaden prepir, kjer sta obe stranki gestikulirali, vzdigaje o tem roke.

Dalje pravi dr. Tuma, da je dr. Gregorčič faktični vodja in lastnik »Gorice«. Gregorčič zanikuje.

Don Tabaj, poklican kakor priča, je povedal, da je Gabršček govoril proti novi »Centralni posojilnici« in sicer da je rekel: »Taki ljudje zaslužijo, da se jih napade z revolverjem in ne s palico« — zbok česar da se je on, Tabaj, takoj odpovedal sodelovanju pri omenjeni posojilnici.

Gabršček odgovarja, da je on le akademično izrazil svojo nevoljo nad ustanovitvijo nove posojilnice in nič drugega.

Priča dr. Franko pravi, da se je Gabršček gledé na novo posojilnico razgrel in rekel: »Dokler se ne stepemo, ne bo miru«. Potem pa je priča popravil, češ, da ne ve za gotovo, ali je obtoženece rekel kakor zgorej, ali pa le, »da bo boj do skrajnosti«. Negotovost v svojem prepričanju je opravičeval svedok z dolgim časom, ki je minol, odkar se je vršilo omenjeno pričevanje.

Priča je odstopil od nove posojilnice, a ne radi Gabrščeka. Gabršček se je prič pritoževal, da ga »Gorica« nesramno napada in da ne bo miru, dokler ne v dobi zadoščenja — če ne bo drugače, da oklofuta dra. Gregorčiča.

Gregorčič trdi, da je on te grožnje smatral resnimi, ker bi ga toženece lahko napadel, ko gre v deželni zbor.

Gabršček izjavlja, da je govoril le prijateljski, da pa ni nikdar mislil izvršiti izražene besede.

Priča Janko Hočevar pravi, da je Gabršček vzdignil proti njemu stolico — česar pa ni videl sam, ampak drugi so mu povedali to!

Priča cesarski svetnik Fran Vodopivec je prišel k dru. Gregorčiču baš ko je ta pisal ovadbo na e. kr. državno pravdnništvo. Našel ga je prestrašenega, pobitega in žalostnega. Gregorčič mu ni sicer nič pojasnil, za kaj se gre, ampak da je bil to le njega (priče) utis. Pozneje je on, Vodopivec, prepisoval ovadbo in je izvedel vzrok Gregorčičevi vznemirjenosti.

Gabršček pravi, da je bil Gregorčič lahko razburjen in sicer zato, ker je zahteval nič manj nego takojšnje aretiranje toženece — kar bi bilo, ako bi se uresničilo, vzbudilo velik haló po vsej deželi.

Priča Gašpar Likar ni bil pripuščen k prisegi, ker je neizprosen sovražnik tožencev. Priča je povedal, da je dobil klofuto od Gabrščeka; in na vprašanje, da-li je sovražen Gabrščeku, je menil Likar: saj me je že napadel v 47. »Sočah«. (Smeh.)

Gabršček je potrdil, da je dal Likarju klofuto, »prvo klofuto v svojem življenju«, to pa zato, ker mu je Likar v javnem lokalu rekel »falot«.

Priča Josip Hrovatin je povedal, da ni slišal iz ust Gabrščeka samega, da hoče oklofutati Gregorčiča, ampak da je to izvedel le od tretjih oseb in sicer po nekem Ferfili, ki pa sedaj zanikuje, kar mu je bil povedal prej!

Priča Vodopivec se je na to nepoklican umešal v razpravo, trdè, da mu je priča Hrovatin nekaj povedal. — Hrovatin pa se je odločno postavil proti tej trditvi Vodopivca in je vskliknil: Meni se zdi, kakor da sanjam. Vi gospod Vodopivec se mi zdite jako pozabljeni. To o čemer trdite, da sem jaz vam povedal, ste vi meni povedali!! (Veselos mej občinstvom, ko se je svedok Vodopivec po dovršenem zaslišanju po pomoti vsel na zatožno klop za Gabrščekom, ki je imel posebno stolico in mizo. Na to je eden prisotnih redarjev opozoril gosp. svedoka, da tam ni njegovo mesto.)

Priča Blaž Grča pravi, da, ko so bili na obnem zboru »Goriške posojilnice«, se je dr. Gregorčič zbal toženece, ker je ta poslednji šel v predvorano! Napravil da je (priča) živ zid iz svojih somišljenikov, da je tako varoval dra. Gregorčiča.

Gabršček pa je zatrdil, da se je med tem razgovarjal o predsobi in da se mu niti sanjalo ni o komedijah se »živim zidom!«

Sploh je bilo opaziti, da si večina prič ni prav upala na dan s svojim menenjem o Gabrščeku, kar je napravljalo ne baš ugoden

utis na navzoče. Ker je Grča trdil, da je Gabršček že večkrat provzročil nemire, ga je svetnik Mosehe vprašal, kje in kedaj se je to zgodilo?

Priča Grča ni vedel povedati nič konkretnega.

Tu so prešli na čitanje raznih aktov, mej temi političnih informacij, katere slikajo Gabrščeka kakor naglega človeka, o katerem pa ni znano, da bi bil podvržen nasilnim dejanjem.

Sledila sta govora zastopnika obtožbe in branitelja. Državni pravdnik je abstrahirano od vsakih političnih momentov ter se je omejeval le na stvarno stran vprašanja. Govoril je v italijanskem jeziku. Branitelj je najprej zastopal stališče, da je današnje sodno preganjanje obtožena nezakonito in nično, ker je državno pravdnikstvo svoječasno odstopilo od preganjanja istega fakta, a je na novo ovadbo zopet začelo novo postopanje, ne da bi bili za to dani zakoniti pogoji in ne da bi se bila sploh formalno zahtevala obnova kazenskega postopanja.

Stvarno je dokazoval branitelj neopravičeno obtožbo, ker da ne obstajajo oni znaki, kateri so potrebni v smislu § 98b, da obstaja zločin javnega nasilstva potom izsilovanja.

Iz pisma Gabrščekovega, in posebno iz uvoda je posebno razvidno, da se je Gabršček nahajal v obupnem položaju, vidé, kako neutemeljeno je bil obdolžen v listu «Gorič» sramotilnega zločina poverjenja. Vsebinska vsega pisma, iz katerega ni smeti iztrgati je konečnega stavka, pač ne napravlja vtisa znanja, ampak je iz istega pisma razvidno, da se je Gabršček ponižal pred Gregorčičem, prošé in roté ga pri njegovi vesti in njegovi duhovski časti, naj da žaljenemu poštenju popolno zadoščenje in naj se ozira na ubogo rodbino onega, ki je v resnici kriv poverjenja in katere rodbine neče on (Gabršček) še bolj onesrečiti. Naj stori to, da ga (Gabršček) ne pritira v položaj, da pozabi na svojo rodbino in si poišče zadoščenja sam. Tako ne piše, kdor hoče žugati, pač pa človek, ki, uzaljen v svojih najsvetejših čustvih, skuša odvrniti krivičen napad na svoje poštenje in ki se boji, da ga taki krivični napadi proti njegovi volji spravijo iz duševnega ravnotežja. Končal je z apelom na sodnike, naj že enkrat rešijo obtožena, ki se že več nego leto borí za svojo čast in svojo slobodo.

Konec nam je še omeniti, da je dr. Gregorčič, čim je branitelj začel svoj obrambeni govor, demonstrativno vstal ter zapustil sodno dvorano. Razsodbo smo že priobčili.

Sedaj le par besed na to in ono stran. Na poštenje naše, verujte nam čitatelji, da bi najraje molčali o tem najzalostnejšem dogodku, kolikor jih beleži politična zgodovina Goriških Slovencev, dovolj bogata na burnih in žalostnih dogodkih. Ali par besed moramo vendar le spregovoriti, in sicer najprej do gospoda Gabrščeka. Če je mislil, najemši laškega branitelja, da si pomore kakor zasebni osebi — razsodba mu daje odgovor. Je-li pa premislil, ko je najel laškega odvetnika, na konsekvence, ki morajo navstati zanj kakor slovenskega novinarja in politika?! Ni-li pomislil, kako mu bo ta zgrešeni korak zaustavljaval pero vsikdar, ko bo po dolžnosti novinarja hotel žigosati slične grehe drugih? G. Andrej Gabršček naj nam veruje, da tudi najodločnejši tukajšnji pristaši njegove stranke najodločnejše obsojajo ta njegov korak.

A kaj se je zdelo gospodu dru. Antonu Gregorčiču, ko je videl na razpravi, kako žalostno je funkcioniral ves njegov veliki aparat, ki ga je razvil za tako — s človeškega stališča sojeno — pravo bagatelo?! Ali ni opazil, kako je bilo trenutkov, ko se je sam sodni dvor komaj vzdrževal — smeja?! Gospod doktor naj se ne udaja nobeni iluziji: **včerajšnji dan je bil najzalostnejši dan njegovega življenja!** In kar je najhujše: pripravil si ga je sam, ker je kakor duhovnik pozabil, da vrhu nee človeške slabosti je maščevanje, a vrhunske krščanske plemenitosti — odpustanje.

Knjige »Matice Slovenske« so že dosele in se dobivajo pri g. Novaku, piazza Lipsia št. 1. (državna gimnazija.)

Z naših sodišč. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem sodna razprava proti 31-letnemu Josipu Barbo iz Pirana radi oskrnitve nekega 13 letnega dekleta, in proti materi istega dekleta, Mariji Davanzo iz Buj, katera je sama bila največ kriva tega čina. Barbo je bil obsojen na triletno in Davanzo na šestletno težko ječo.

Nesreča ali zločin? Sinoči ob 8. uri so častniki obedovali v gostilni pri pošti v Bazovici. Kar naenkrat se je zgodila silna eksplozija, tako, da je na mize vrglo kameenje in je bilo v sobi vse porušeno. Sodijo, da je eksplozijo provzročil aceten, ali pa je bil položen dinamit.

Dražbe premičnin. V poned., dne 22. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Barriera vecchia 25 in ulica S. Giovanni, oprema v zalogi, verniž, barve in razno; ulica Aequedotto 23, hišna oprava; ulica Ronco, hišna oprava; na Korzu 2, oprema v zalogi, rokavice in pihalke iz svile; ulica Stadion 3, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 10.5, ob 2. uri popoldne 16.3 C°. — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 768.7. — Danes plima ob 9.48 predp. in ob 9.24 pop.; oseka ob 3.1 predpoludne in ob 3.43 popoldne.

Doneski za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Odbor konsumnega društva pri sv. Jakobu je pod svoje pripadajoče mu nagrade daroval 10 K, bralno društvo »Kras« v Skopem 4 K.

Slovansko pevsko društvo v Trstu bo imelo svoj letni občni zbor v soboto dne 27. aprila t. l. ob 8 in pol uri zvečer v prostorih »Del. podpornega društva«, ulica Molin piccolo št. 1 z običajnim dnevnim redom.

«Rokovnjači». Kakor smo doznali, se bo ta zanimiva narodna igra s petjem v petih dejanjih, katero je g. Govekar dramatiziral po Jurčič-Kersnikovem romanu istega imena, predstavljala v nedeljo, dne 12. maja t. l. v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Sodej po splošnem zanimanju za to igro, smo uverjeni, da bo omenjena, sicer velika dvorana za ta dan gotovo — premajhna.

Občni zbor zavoda sv. Nikolaja bo prihodnjo nedeljo, t. j. dne 28. t. m. Vse rodoljubke in rodoljubje vabimo, naj se množično udeležijo tega zborovanja našega, toliko potrebnega in velevažnega ženskega zavetišča. Z zborovanjem bo spojena igra, deklamacija, petje itd. Torej bo tudi zabave dovolj.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: g. dr. Janko Ponebšek, e. kr. viši davčni nadzornik v Rudolfovem 2 K, g. Alojzij Luznik na Vrhniki 4 K, namenjene za božičnico, gospica Marija Škrlič 40 st.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz sv. Antona poleg Kopra nam pišejo: Z radostnim srecem so pričakovali Antončani nedeljo dne 14. aprila. Tega dne je namreč društvo »Svoboda« priredilo veselico in sicer prvičkrat v svoji domači vasi pri Sv. Antonu poleg Kopra. Vreme je bilo, kakor navlaš, tako ugodno, da si lepšega želeli ne bi mogli. Občinstvo je porabilo torej to priliko in se udeležilo veselice tako številno, kakor redkokada v naših krajih.

Veselic je pričela kmalu po 4. uri in sicer na dvorišču g. Jožefa Turko, ki je bilo o tej priliki zelo lepo okinčano. Okolo 3 in pol ure so jela prihajati društva, katera so sodelovala na veselici. Najprej je prišlo društvo »Ilirija« iz Pobegov z godbo na čelu, temu so sledila tudi druga društva: »Neodvisnost« iz Marezig, »Skala« iz Kubeda, »Zrinjski« iz Dekani in »Primorsko« iz Mačkolj. Društvo »Svoboda« je šlo vsakemu omenjenih društev se svojo zastavo nasproti in ker je bil predsednik društva »Svoboda« zadržan, je mesto njega g. Dominik Kavrečič vsprejemal došle goste.

Najprej je pozdravil g. predsednik Michael Turko zbrane občinstvo z gniljivimi besedami in se zahvalil vsem gostom, da so se tako množično udeležili veselice, posebno pa onim, ki so prišli od daljših krajev, kakor n. pr. društvo »Primorsko« iz Mačkolj. Potem so nastopala razna društva se svojimi pevsкими ulogami, kakor je bilo že naznanjeno v programu.

Petja posamičnih društev ne bodem omenjal, ampak le splošno hočem omeniti, da so se pevske točke izvrševale prav dobro; kar se tiče nekaterih društev, skoraj izvrstno. Vsa čast torej dotičnim pevovodjem, ki so si z velikim trudom prizadevali, da bi se petje izvajalo kolikor možno precizno in natančno!

Med veselico je nastopil tudi g. Dominik Kavrečič, domačin, ki je se svojim lepim govorom očaral vse navzoče. Jezik mu je te-

kel tako gladko, kakor da bi bil govornik ex profesor; a vendar je prvičkrat nastopil o tej priliki. Prelepa je bila vsebina govora, v katerem se je dotikal govornik nekaterih zgodovinskih razmer starih Slovanov; vsem se je čudno zdelo, kako more priprost kmečki sin sestaviti tak govor.

Proti koncu se je vršila šaloigra »Pred sodnikom«. Igraleci so bili sami domačini, priprosti kmečki fantje, in jim moramo čestitati, da so tako dobro izvršili svojo nalogo. Med igranci sta se posebno odlikovala brata Lazar Jakomin (sodnik) in Ivan Jakomin (obsojenec).

Veselico je zaključilo srečkanje na 3 dobitke. Društvo »Svoboda« je lahko zadovoljno in tudi ponosno na tako dobrem vspehu svoje veselice. Nepričakovano lepo vreme, množično občinstvo iz raznih slojev, raznotera društva, lepo okrašeno dvorišče, na katerem se je vršila veselica, vse to je olepšalo in povečalo omenjeno slavnost.

Največ pa je pripomoglo k izvršitvi veselice društvo »Ilirija« iz Pobegov, kajti vse priprave za oder in mnogo drugih potrebnih rečij je to društvo blagohotno posodilo Antončanom. Zategadelj se predsednik društva »Svoboda« prav iskreno zahvaljuje »Iliriji« kakor tudi vsem onim, ki so k temu pripomogli, da bi dobro vspela prva veselica pri sv. Antonu. Slednjič so naprosena vsa društva naj oprostite blagohotno, ako je bilo kako pomankanje, ker o tolikih opravilih in skrbeh, kakor jih je imel ta dan, mu ni bilo možno ustreti vsem. K.

Razne vesti.

Amerikanska dogodba. Neki ameriški list poroča sledečo dogodbo iz Omahe: Sam Adler, v najširših krogih poznan »stric« tega mesta, je bil danes gotovo najbolj začuden človek na svetu, ko je prišumela v njegovo pisarno neka mlada dama ter ga s čisto običajnim glasom vprašala sledeče: »Hočete-li mi posoditi na moje noge 25 dolarjev?« Sam Adler je najprej začuden gledal mlado damo, a ko mu je ta potem razložila, da ima par nog iz probke (Kork) se je Sam kmalu pomiril in se spustil v kupčijo ter jo vprašal: »Ima-li milostljiva gospa noge pri sebi?« — »Seveda«, je odgovorila vprašana, »saj stojim vendar na njih«. Stric Sam se je hotel prepričati o dobroti probkovih nog in je prosil gospico Robinson — tako se imenuje mlada dama — naj blagovoli nekoliko privzdigniti obleko, kar je gospica takoj koketno storila in ponudila zastavljenju, da mu takoj položi noge na mizo. To pa je gospoda Adlerja vendar prestrašilo. »Za božjo voljo, nikar, gospica«, je zaupil, »pojdite le brez skrbi domov, pošljem že sam po nje«. Mlada dama je zopet izginila iz sobe in čez pol ure je telefonično obvestila zastavljavljaleca, da ga noge že čakajo. Stric Sam je šel sam tja, odšel de ar ter odnesel zastavljene noge. Korakajočemu iz hiše je zaupila za njim gospica Robinson: »V osmih do štirinajstih dneh pričakujem denarja in tedaj pošljem koga k vam, da reši zastavljene noge«. Gospica Robinson je namreč o neki železniški nesreči prišla ob svoje noge in sedaj se na nogah iz probke (Kork) spreha po tej solzni dolini.

Domače zdravilo. Da se izogne morebitnega nesporazumljenja, dovoljujemo si izrecno poudariti, da je izdelovanje in prodajanje inseriranega izdelka bilo dovoljeno odlokom e. kr. namestništva v Pragi od dne 5. maja 1895 št. 61266 in z odlokom e. kr. ministerstva za notranje stvari in Dunaju od dne 10. novembra 1895 št. 17464 ter da odgovarja oglas v polnem obsegu vsem dosedanjim postavnim določbam in oblastvenim zahtevam.

Brzojavna poročila.

Iz Filipin.

LONDON 20. (B.) Zjutranji listi javljajo, da je Aguinaldo izdal manifest, s katerim se priznava podanikom zedinjenih držav ter pozivlja svoje rojake naj slede njegovemu izgledu. Amerikani, da so dan tega proglasa posebno proslavili s tem, da so tisoč vojnih ujetnikov odpustili v domovino.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 20. (B.) Glasom brzojavke »Standarda« iz Šangaja, je suspendiranje izpitov za literate provzročilo nemire v pokrajini Tsekang. Dijaki žugajo, da požgejo Yamen ter da prepode mandarine.

LONDON 20. (B.) »Morning post« javlja iz Šangaja: V odgovor na spomenico,

ki sta jo predložila prestolu Lihungčang in guverner v Šansi, je dne 17. t. m. izišel cesarski edikt, ki nalaga generalu Liu, naj se umakne preko pečilske meje.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 20. (B.) »Daily Telegraph« javlja iz Bathfonteina dne 17. t. m.: Polkovnik Plumer stoji sedaj ob reki Oranje. To je navelo mnoge burske ubežnike, da so se postavili pod njegovo varstvo.

Cesar uradnikom nižjeavstrijskega namestništva.

DUNAJ 20. (B.) »Wr. Ztg.« javlja: Njeg. vel. cesar je izjavo udanosti uradnikov nižjeavstrijskega namestništva povodom 400-l. obstanka te oblasti sprejel z zadovoljnostjo na znanje in je namestniku grofu Kilmanseggu vnovič izrekel popolno priznanje na izbornem in previdnem vodstvu namestništva. Ob enem je cesar podelil odlikovanja celi vrsti uradnikov policije in namestništva.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Prekušeno najvapešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje mrčesov in žuželk na trtah, sadnih drevih, zelenjadi in cvetlicah itd. itd.
DREVJU NEŠKODLJIV
Prodaja se iz lastne
Jovarne mila
F. FENDERL & C. v TRSTU
ul. Limitanea 1. Telefon 430.
V Gorici: pri g. Frideriku Primas
Travnik št. 6. (Dvorišče); na Opčinah: pri Frideriku Cumar.
Navod za uporabo »Agricol«-la z mnogimi spričevali se pošlje na zahtevanje brezplačno.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrirana zadruga z omejenim poročtvom.
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
(Slovenska Čitalnica).
Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.
Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.
Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.
Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.
Poštno hranilnični račun 816.004.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke. Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljate je poštnine prosta. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah. Za mnogobrojne naročbe se priporoča **Josip Stantič** čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Številne vloge na knjižice s 4%
 Razpisnica, baržno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
 Rezervni zaklad nad 7,000.000 K.
Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Tabornu, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopije želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr. **želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje**

priloga se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo **Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.**

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživilja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ceveh, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: **glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem**, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratni pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih žilcev (haemorrhoidične bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ničredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod **nervoznem zbeganjem in otožnostjo** kakor tudi pogosti **glavoboli in nespanje** proizvodijo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspehajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspehajo močno menjavo snovi, povpešuje in izboljšuje tvorjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje.

To dokazujejo mnogostevljena priznanja in zahvalna pisma. Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gl. 50 nvč. in 2 gl. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujahu, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošinju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarna v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenice zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskeji poštnine in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem!
 Zahteva naj se izreče
Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Zeliščno vino ni nikakva skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevca soka 320,0, mane 30,0, koprive, janeža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lecanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODAV LJUBLJANI
 MAL POLOZI DAR DOMU NA ALTAR!
 ZALOGA PRI VJEBANJU LJUBLJANI

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 dvorni založnik Nj. Svetosti papeža Leona XIII v Ljubljani.

Podpisani si usoja naznaniti Vašemu blagorodju, da se je doposlana mi tinktura za želodec rabila z dobrim vspehom pri želodčnem ter črevesnem kataru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih. GRADEC, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov
 Provincijal:
 F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
 Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli
 Ljubljana.
 Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno tinkturo, kojoj sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem
 Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.
Don Peter Franceschini,
 duhoven.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer priporoča za binkostne praznike in birmo: obleke za moške od gl. 6,50 do 24, za dečke od gl. 4,50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1,80 do 4, volnene goldinarjev 4,50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernej barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2,50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1,30 do 2.
 Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1,20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici
 Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega že tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %. Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1,400.000, Poštno-hran. račun št. 837.315.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
 tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško
 priporoča

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov in kalibrov. Znamenite in oestrorelne puške za šibe, risanice, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovanelega materijala, najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugajajo sprejem nazaj, jili zamenjam ali pa povrnen denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopila, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadelj itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo tudi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najčistejša vina.

C E N E:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz VISA	34 "
Vino Opollo	38 "
Belo vino iz VISA	40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami
 ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Trgov.-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s. nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2 % in vloge na Conto-current po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9-12 dopoludne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9-12. dopoludne.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi

prilopmano izvrstno, bolečine blažče mazilo dobiva se po 80 stot., 1,40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega posvoda priljubjenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.
 Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša preljubljena mati ozir. tašča

Urša vdova Bandel

roj. Šuc

danes ob 10. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni, previdena se svetotajstvi za umirajoče, v 76. letu svoje dobe v Gospodu zaspala.

Prenos zemskih ostankov predrage pokojnice se bo vršil iz Sv Križa v nedeljo dnč 21 t. m. ob 3. uri popoldne naravnost v Komen, kjer se ob 5 uri pop. na tamošnjem pokopališču polože k večnemu počitku.

V Sv. KRIŽU, dnč 19. aprila 1901.

Zalujoči ostali.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.
 razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-italijanskem jeziku z več kakor 100 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.
 Ugodni plačilni pogoji.
 Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.
 privilegirani lastnik
 Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

Ivan Godina

klepar (limar)
 Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,

izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo po morju, in pri obrtnijah, tako nove kakor poprave bodisi iz jednostavnega ali dvoostrokega pleha, zinka, lamarina, medi bakra, pakfona itd.

Ivršuje kope in sisaljke po naročbi. Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd. Vse po najnižjih cenah.

Služba občinskega obhodnika.
 se odda pri županstvu občine Naklo na Goriškem, p. Divača.

Obhodnik mora biti zdrav, trezen, slovenskega in nemškega jezika dobro zmožen in imeti čedno pisavo, da pomaga lahko v pisarni; ako zna tudi laški, ima prednost.

Plačo bode imel 60 kron na mesec; je pa tudi nekaj postranskega zaslužka.

Službo je nastopiti 1. dne maja t. l. Prošnje do 20. dne t. m.